



Ekonomска aktivnost

U 3.2020 industrijska je proizvodnja pala -4,9%, a prerađivačka je niža -6,9%, a od 1.-3.2020. pad je industrije -4,2%. U 2020. HR BDP VRH projicira pad -9,4%, a EK -9,1%, a za 2021. rast HR BDP VRH, za +6,1%, a EK +7,5%.

U 3.2020., primarno poradi COVID-19 pandemije, ukupna je industrijska proizvodnja u HR, prema kalendarski prilagođenim danima, na godišnjoj razini, je zadržala trend smanjivanja sa ubrzanom padom -4,9%, započet u 11.2019. Prerađivačka industrija, na godišnjoj razini, ubrzala je pad na -6,9%, a trend je pada od 10.2019., a proizvodnja raste samo u prehrambenoj +5,1%. papirnoj +6,0% i najviše

+230,8% kod koksa i rafiniranih naftnih derivata. U 3.2020., na mjesecnoj razini, ukupna industrijska proizvodnja pada -2,8%, a prerađivačka na visokih -6,6%. Za razdoblje 1.-3.2020., izvorni indeksi, industrijska proizvodnja je manja za -4,2%, a prerađivačka -3,9%. U 3.2020. HR, nakon trenda od 6 godina rasta, bilježi snažan pad realnog prometa



u trgovini na malo, na godišnjoj razini, -7,0%, nominalno pad je -6,8%, a na mjesecnoj razini pad je, nominalno -12,5%, a realno rast -11,7%, dok je za razdoblje 1.-3.2020. promet još uvijek veći realno +0,9%, nominalno +2,3%. Pad HR BDP-a u 2020. projicira VRH za -9,8%, EK -9,1%, po jačini 4.u EU, EBRD -7,0% u 2021. sati HR BDP-a VRH projicira na +6,1%, najveći unazad 25 godina, EK na +7,5%, EBRD +6,0%. Prevladavaju pozitivni rizici, a isključuju se mogućnost ponovne pojave epidemije COVID-19 u 2020. i 2021., očekuje se određen u 2020., a u 2021. značajan doprinos inozemnog turizma i potražnje od glavnih svjetskotrovinskih partnera u 2021., isključuju se mogući reformski zastoj, ionako neefikasne

javne uprave, poradi parlamentarnih izbora i formiranja VRH u II. pol. 2020. Uz kronični izostanak jedinstvene vizije HR blagostanja i bogastva nacije, u reformama je često prisutno ponavljanje sličnih reformskih namjera iz 2019., nisko ciljano podizanje HR konkurentnosti, skromne reforme sukladne novoj realnosti i/ili EU prioritetima, izazovima i/ili ključnim omogućujućim tehnologijama (KET); održivi razvoj, sveobuhvatni zeleni plan, dinamična uspostava digitalnog društva-ICT, IPR, TENs, autonoma logistika , provedena cirkularna ekonomija, široki spektar učinkovitih industrija zdravlja i industrija 4.0, brojnih kreativnih industrija , a utemeljeno i protkano lepezama sustavne VRH podrške i poticaja nove individualne, organizacijske i društvene kreativnosti, inovativnosti, izvrsnosti i integriratila.



Životni standard i raspoloženje potrošača

U 2.2020. prosječna isplaćena neto plaća po zaposlenom realno veća +2,6%, nominalno +4,1% na 6.789 kuna. Medijalna neto plaća bila je 5.705 kuna. Dramatičan pad indeksi sentimenta potrošača (IPP i IOP) u 4.2020.

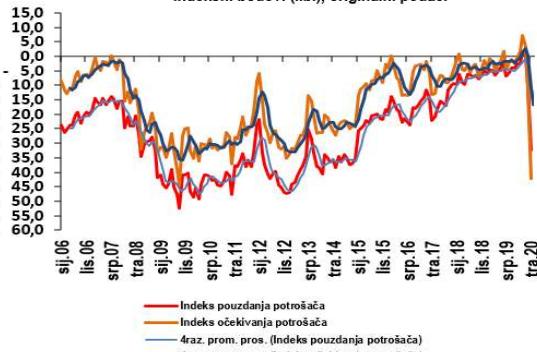
U 2.2019., u HR, prosječna isplaćena neto plaća po zaposlenom u pravnim osobama bila je 6.789 kune, što je 7 kuna manje ili -0,1% manje nominalno, više +0,2% realno na mjesecnoj razini, na godišnjoj razini bila je nominalno viša +4,1%, realno viša +2,6%, a u razdoblju

1.-2.2020. iznosila je 6793 kune, nominalno više +4,2%, a realno +2,5% na godišnje. U 2.2020. medijalna je neto plaća 5705 kuna, 141 kuna manje prema 1.2020. U 5.2020. rebalansom državnog proračuna HR, se za provedbu mjere Potpore za očuvanje radnih mesta poduzetnicima pogodenima virusom

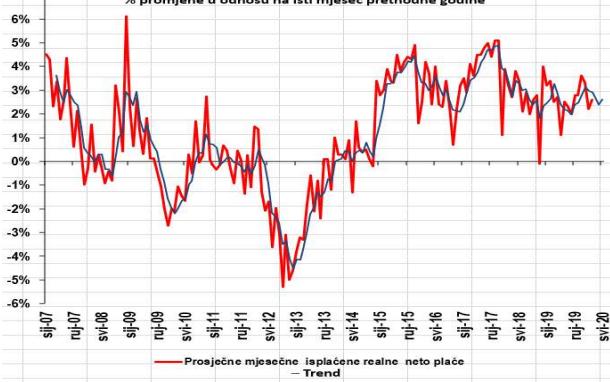
COVID-19 na svim kategorijama rashoda osigurava 6,7 milijardi kuna. U 4.2020. izvršena je preraspodjela VRH u iznosu od 1,8 milijardi kuna, a rebalansom za 2020. godinu osigurava se dodatnih 4,9 milijardi kuna od čega je, na ovoj kategoriji rashoda planirano 4,5 mrd. kuna. Krajem 4. 2020. godine, poradi na 3 mjeseca obustave ovrhca, samo 9.637 građana u iznosu 817,1 mil. kuna nije podmirilo svoje dospijele neizvršene osnove za plaćanje, prema 238.135 na kraju 3.2020. kada je dug iznosio je 16,57 mrd. kuna. Hrvatska demokracija je u konsolidaciji u 2020, prema Transformacijskom indeksu (TI) Zaklade Bertelsmann. Zadovoljstvo funkcioniranjem demokracijom jer vrlo

nisko jer samo 27% populacije je zadovoljno, a to je 2 najniži rezultat među DČ EU čiji je prosjek 56% zadovoljnih, što je povezano sa visokom percepцијом korupcije. U 4.2020. daljnje povijesno, dramatično pogoršanje indeksa pouzdanja potrošača (IPP) na -32,2 boda, mjesecišni pad za 22,3, a godišnji pad za 27,4 boda, najniža razina od 5.2014. (-34,5), kao i pad indeksa očekivanja potrošača (IOP) na -42,1 boda, mjesecišni pad za 30,4, a godišnji pad 39,5 boda, najniža vrijednost od 8.2009. (-44,5). IOP dominantno pada poradi izuzetno loših očekivanja glede ukupne ekonomske situacije tijekom sljedećih 12 mjeseci u Hrvatskoj, indeks -58,4 boda, bitno nainiža razina u zadnjih 21. oduinu.

Kompozitni indeksi pouzdanja i očekivanja potrošača
Indeksni bodovi (i.b.), originalni podaci



Prosječne mjesecne isplaćene realne neto plaće u pravnim osobama
% promjena u odnosu na isti mjesec prethodne godine



Tržište rada

Pandemija COVID-19 unosi disruptivne promjene na tržište rada. U 3.2020. stopa registrirane nezaposlenosti je 8,6%, a anketne je 6,8%, a previdanja za 2020. su VRH 9,5%, EK 10,2%, a za 2021. VRH 9,0%, EK 7,4%

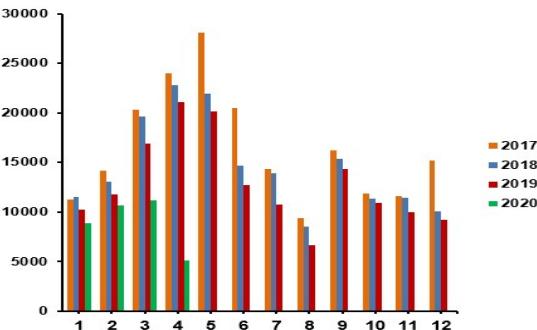
Duboka kriza, kao što je pandemija COVID-19, je manifestacija disruptivne promjene pretpostavki na kojima počiva društveni, politički, ekonomski život, čime se značajno mijenja kontekst i „dotadašnji tijek“, do te mjeru da postoje najbolje prakse više ne vrijede, što će u HR pored drugih imati goleme reperkusije i na tržište rada. U HR, rad na daljinu, on-line, do sada marginalno normativno percipiran, za razliku od dobre

prakse u SAD i u EU prakse u Nizozemskoj, postaje modus operandi, nove normalnosti, uz povećanje efikasnosti, stvara nove prilike i izazove, posebno za cijelokupnu start-up scenu, kreativne industrije, digitalne nomade, koja gradi rješenja temeljena na novoj digitalnoj logici/paradigmi tržišta rada. U 3.2020., u HR, ukupno je bilo 1.515.174 zaposlenih, na godišnjoj više za +0,5%,

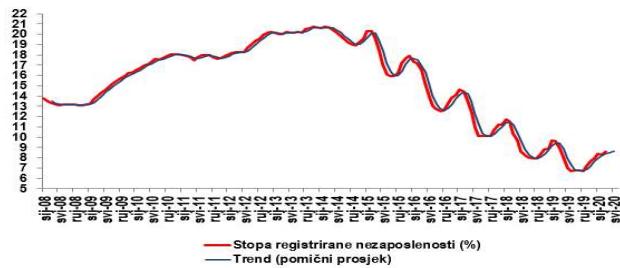
na mjesечноj razini broj stagnira. Zaposlenih je bilo 1.312.725 u pravnim osobama koji čine 86,6% u ukupnim zaposlenima i bilo ih je više +0,1% mjesечно, a godišnje +0,7% više. Za razdoblje 1.-3.2020. povećanje je zaposlenih +0,7% i ukupno i kod pravnih osoba. Na kraju 4.2020. na HZZ-u je evidentirano 159.234 nezaposlenih, što je za 15.773 osobe ili +11,0% više na mjesечноj, a 28.144 osobe ili +21,5% više na godišnjoj razini. U 4.2020. sa HZZ je izašlo 9.710 osoba, manje -63,8% na godišnjoj razini. Zaposleno je samo 5.148 osoba najmanje u 4. mjesecu unazad 10 godina i najmanje od 1.2010. (4.760). Od toga 4.824 osobe na temelju radnoga odnosa ili manje -75,4%, pri čemu na određeno vrijeme 4.255 osobe ili visokih 88,2%. U 2020. VRH

projicira pad stope broja zaposlenih za -3,3%, a EK -3,9%, u 2021. VRH projicira rast od +1,5%, a EK +3,0%. Projekcija stope anketne nezaposlenosti u 2020. VRH je 9,5%, a EK 10,2%, u 2021. VRH na 9,0%, a EK 7,4%. Međutim, HUP i dio analitičara prepostavlja, osobito nakon prestanka mjera očuvanja radnih mјesta, mogući strni rast broja nezaposlenih koji bi mogao porasti i do 300.000 do kraja 2020. U 3.2020. stopa anketne nezaposlenosti, sezonski prilagodena, u HR bila je 6,8%, što je 0,2 p.b. niže na godišnjoj razini, a neuobičajeno viša za 0,6 p.b. prema 2.2020. apsolutno 122.000 osoba i HR je na 20. mjestu u EU, dok je ista u EU iznosila 6,6%, a u EA 7,0%. Stopa nezaposlenosti mlađih, do 25 godina, je kao i u 2.2020. bila 16,2%, 24.000 osoba, uz visoki pad 2,1 p.b. na godišnjoj razini, i HR je 21. u EU.

Zaposlene osobe s evidencije HZZ-a
mjesечne vrijednosti



Stopa registrirane nezaposlenosti mjesечne promjene
(desezonirano ARIMA X12)



Finansijsko tržište i inflacija

U 4.2020. u HR inflacija (CPI) je -0,2%, a temeljna inflacija +1,0%. HNB nizom mjera održava stabilnost tečaja i likvidnost sustava. U 2020. udio javnog duga u BDP raste na 86,7%, deficit proačuna na oko 25 mrl.d.kuna, ili -7,0% BDP -a.

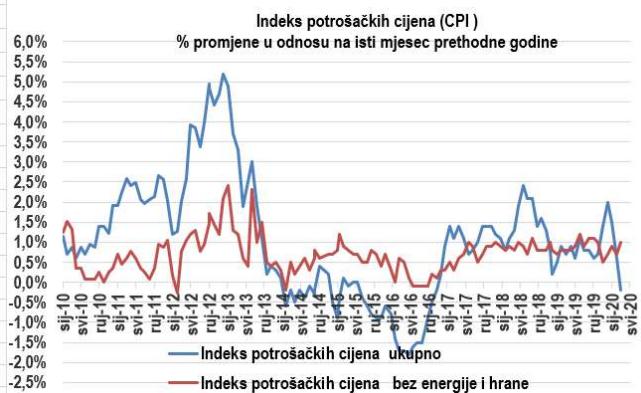
U 4.2020. HR indeks potrošačkih cijena (CPI) na godišnjoj i mjesечноj razini je niži -0,2%, a CPI je za razdoblje 1.-4.2020. +1,0%, a na godišnjem prosjeku +0,9%. U 4.2020. harmonizirani indeks potrošačkih cijena u HR je -0,1%, na godišnjoj razini, a stagnira mjesечно. U 4.2020. temeljna je inflacija na godišnjoj razini +1,0%, za razdoblje 1.-4.2019. +0,8%, na mjesечноj razini +0,9%, a na

godišnjem prosjeku +0,9%. Za 2020. VRH projicira deflacijsku od -0,3%, EK inflaciju (HIPC) +0,4%, a za 2021. VRH inflaciju +0,8%, a EK +0,9%. HNB je prva u EU rekla bankama da odgode isplatu dividendi u 2020., što su slijedile pojedine zemlje nove Europe. U 4.2020. HNB je kreirao supervizorski okvir,

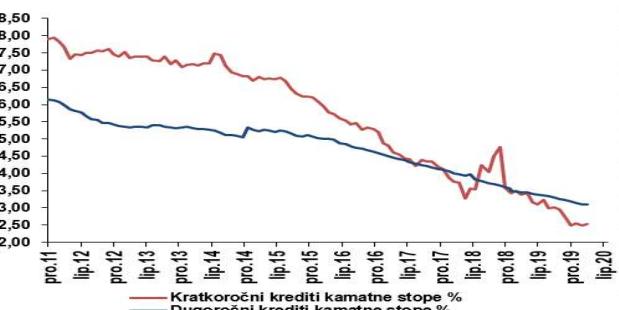
prema kojem je do 5.5.2020. moratorij prema bankama zahtrevalo 45.431 građana i 7.934 poduzetnika od otprilike 30.000 koji imaju dug prema bankama, a odobreno je više od 23.000. HNB-ov okvir omogućava bankama u HR do 12 u turizmu do 18 mjeseci moratorija. U 4.2020. je dogovorena između ECB i HNB u iznosu od 2 mrl.d.euro valutna zamjena kune i euro, što je po prvi put u praksi ECB prema zemljama kandidatima za euro, prije ulaska u ERM II. U 3. i 4.2020. HNB je otkupio na 3 operacije fine prilagodbe na tržištu u HR, državnih obveznica HR u vrijednosti oko 13,8 mrl. kuna, ili 10,5% ukupno izdanih dužničkih vrijednosnih papira na HR tržištu, a to je stabiliziralo stanje na

tržištu fondova. U 5.2020. višak likvidnosti se smanjio na oko 32 mrl kn, kamatne su stope nastavile mirovati. U 5.2020. MF izdalо je na HR tržištu obveznicu u iznosu 1.445 mrl € dospjeća 5.2027. uz kuponsku kamatnu stopu 0,75%. U 2020. predviđeno zaduženje na domaćem i inozemnom tržištu iznosilo je 26,86 mrl kuna, a VRH je dala suglasnost da se ugovori dodatno zaduženje države na domaćem i međunarodnom tržištu kapitala do 24 mrl. kuna. U 3.2020. se ubrzalo kreditiranje privatnog sektora za +6,0%, prilagođeno za tečaj 4,5%, a doprinosi su dali oporavak kredita za obrtna sredstva i trend rasta investicijskih kredita. U 2020. projicira se udio javnog duga u BDP-u HR, VRH 86,7%, EK 88,6%, a u 2021. VRH na 83,2%, EK 83,4%. U 2020. deficit proračuna HR projicira VRH na -7%, EK -7,1% BDP-a ili na oko 25 mrl. kuna.

Indeks potrošačkih cijena (CPI)
% promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine



Kamatne stope kreditnih institucija na kunske kredite
s valutnom klauzulom za nefinansijska društva
mjesечne promjene



Premija rizika, Credit default swap (CDS), Spread 5-godina, bazni bodovi (b.b.)

Izvor : CEE Macro /Fixed Income Daily Erste Bank, HUB Pregled , Deutsche Bank Research

Država	31.12.2015	30.6.2016	30.9.2016	30.12.2016	31.1.2017	28.2.2017	31.5.2017	28.7.2017	29.9.2017	22.12.2017	31.1.2018	29.3.2018	30.4.2018	28.5.2018	29.6.2018	31.7.2018	31.8.2018	28.9.2018	30.6.2019	31.7.2019	30.8.2019	30.9.2019	31.10.2019	29.11.2019	27.12.2019	31.1.2020	28.2.2020	27.3.2020	30.4.2020
Hrvatska	301	237	200	215	194	181	162	136	107	99,8	86	91	92	99	107,3	93	97	96	80	78	81	82	82	76	57	45	48	73	79
Češka	51	41	41	43	40	39	34	34	
Mađarska	162	159	119	127	114	116	67	72		
Poljska	72	98	74	80	71	71	22	48		
Rumunjska	130	126	103	112	99	97	68	87		

Vanjska trgovina i svijet

Od 1.-3.2020. ukupni robni izvoz HR, izražen u €, manji -0,4%. Industrijska je proizvodnja u 3.2019. u EU27 je povjesno pala -11,8%, u EA19 -12,9%, u Njemačkoj je pad -14,2%, u Italiji je pad -29,4%. Za 2020. EK projicira pad BDP za EU -7,4%, za EA19 -7,7%, Njemačke -6,5%, Italije -9,5%, Slovenije -7,0. U 2020 ECB će otkupiti 750 mrlđ.€ obveznica DČ EU. U 1.kv. 2020. BDP SAD će pasti za 4,8%, a 6 tijedana od početka pandemije COVID-19 preko 33,3 milijuna je ostalo bez posla uz najvišu stopu nezaposlenosti od 14,7% u 100 g..

U razdoblju 1.-3.2020. (preliminarni podaci DZS) ukupni robni izvoz HR iznosio je 3,625 mrlđ. € i bio je manji blagih -0,4%, dok je 1.-2.2020., bio veći +5,5%. U EU27 povećan je za +3,0% i iznosio je 2,754 mrlđ. € sa 71,0% udjela u ukupnom, prema 67,5% za 1.-2.2020. U 1.-3.2020. pokrivenost izvoza uvozom je na 60,5% prema 59,7% u 1.-3.2019., a saldo robne razmjene bio je negativan -2,369 mrlđ. € i manji je prema 1.-3.2019., za 82,3 mil. €. Projicira se pad izvoza

roba i usluga za 2020. VRH -30,0%, EK pad za -29,1%, pad uvoza roba i usluga VRH za -23,4%, EK pad za -21,2%, uz streloviti optimistični u 2021. rast izvoza roba i usluga VRH +32,5%, EK +23,4%, a rast uvoza roba i usluga VRH za +27,6%, EK rast za +23,4%. U 3.2019. industrijska je proizvodnja, desezonirano, na godišnjoj razini, pala -11,8%, u EU27, u EA19 je pala -12,9%, a na mjesecnoj razini u EU27 je pala -10,4%, a u EA19 je manja -11,3%. Od vodećih HR vanjskotrgovinskih partnera u Njemačkoj je pala -14,2% na

godišnjoj razini, uz pad od -11,2% mjesечно, a je u Italiji, na godišnjoj razini, je pala -29,3%, a na mjesecnoj razini je pad -28,4%. U 1.kv.2020. BDP, sezonski prilagođen, u EU je pao -2,6% u EA -3,2%, Njemačkoj -2,3%, Italiji -4,8%, na godišnjoj razini, a na kvartalnoj razini pad je u EU -3,3%, EA -3,9%, Njemačkoj -2,2% Italiji -4,7%. Za 2020. pad BDP, EK projicira za sve DČ EU, prosjek EU -7,4%, EA -7,7%, Njemačku -6,5%, Italiju -9,5%, Slovenija -7,0%, a za 2021. rast za sve DČ, prosjek EU +6,1%, EA +6,3%, Njemačku +5,9%, Italiju +6,5%, Sloveniju +6,7%. U 2020. u Italiji, prvom po veličini vanjskotrgovinskom partneru HR, udio javnog duga nakon u 2019. 136%, mogao bi porasti na do 180%, što da bi izbjegla bankrot ili restrukturiranje duga, stavlja Italiju pred snažnu ovisnost od ECB i drugih vanjskih izvora finansiranja. Nasuprot Italiji u Njemačkoj udio javnog duga bi mogao blago porasti sa 82% u 2019. na 83% 2020. U 4.2020 njemački IFO indeks, koji je odličan kratkoročni navješčujući pokazatelj proizvodnje i poslovnog povjerenja je snažnim padom na 74,3 boda prema 86,1 boda u 3.2020. dosegnuo najnižu razinu otkako se ovaj indeks izračunava. Od početka COVID-19 krize u Europi preko 35 milijuna radnika u 5 najvećih europskih gospodarstava trenutno dobiva dio plaće od države, što čini više od 1/3 radne snage u vodećim DČ EU. U 4.2020. ECB je zadržala postojeće kamatne stope, olakšala financiranje realnog sektora, jer je

omogućila bankama privremeno korištenje kapitalnih i likvidnosnih rezervi kroz operacije PELTRO. ECB je pokrenuo i novi privremeni hitni program kupnje zbog pandemije (Pandemic Emergency Purchase Programme-PEPP) u visini 750 mrlđ € koji će se provoditi barem do kraja 2020. BDP SAD je pao -4,8% u 1. kv.2020. u odnosu na isti period prošle godine, prva je službena procjena. To je prvi pad od 2014. godine i najveći tromjesečni pad otkad je zemlja bila u recesiji prije više od 10 godina. U SAD u 6 tijedana od početka pandemije COVID-19 33,3 milijuna zaposlenih ostalo je bez posla, što je oko 20% radne snage, a stopa nezaposlenosti porasla je sa 3,5% u 2.2020. na 14,7% što je više nego u bilo kojem trenutku Velike depresije. Preko 100 država od MMF je već zatražilo pomoć, a kroz mehanizam preraspodjele tisuće milijardi SAD dolara mogu ublažiti posljedice prvih nekoliko mjeseci. Istraživanja iskustva povijesti kriza u SAD ukazuju da se gospodarstva lakše oporavljaju nakon ratova, ponajprije kroz obnovu infrastrukture, dok kod smrtonosnih pandemija je oporavak bitno sporiji, jer one uništavaju rad. U pogledu izlaska iz krize u provedenim anketama u naprednim ekonomijama između četiri dobra scenarija, klasične, iako malo razvучene "U" i "V" krivulje koje predviđaju potpuni rastanak s virusom prije oporavka i dvije vrste nazubljenog "zmajskog repa", bržu i sporu, koji nakon strmog pada duljim ili kraćim izlaznim krakom "repa" nadomješta klasični "W" obrazac najveći broj anketiranih menadžera kao najvjerojatniji scenarij odabran je "usporenog zmaja" koji stže kao posljedica dugotrajnog suživota s kontroliranim, ali povratnički raspoloženim virusom.

